

Szanowny Panie Profesorze, Dostojny Laureacie, Szanowni Goście, Koleżanki i Koledzy

Przypadł mi ogromny zaszczyt wygłosić Laudację do Naszego Laureata Profesora Vladimíra Šlapety z okazji przyznania Panu Profesorowi Medalu Stowarzyszenia Architektów Polskich Bene Merentibus za zasługi na rzecz Polskiej Architektury i Środowiska Architektów Polskich.

Nie jest to zadanie łatwe, bowiem liczba laudacji wygłoszonych na cześć Pana Profesora przez znaczące postaci świata nauki i architektury, z konieczności wymusza powtórzenia opisu zasług i informacji biograficznych. Wymienię tylko te najważniejsze, lecz do nich pragnę dodać kilka refleksji ogólnej natury – wierzę, że pozwalających na zobrazowanie wielowymiarowości Postaci Pana Profesora i lepiej niż suche fakty oddających wielkość Pańskiego wkładu w poznanie kulturowej wartości architektury, a przez to służących rozwojowi twórczości architektonicznej.

Urodzony w Olomoucu w 1947 r. w rodzinie architekta Lubomíra Šlapety (czeskiego studenta Hansa Scharouna) prof. dr nauk technicznych inż. arch. Vladimír Šlapeta jest członkiem wielu stowarzyszeń zawodowych, by oprócz członkostwa honorowego w rodzimym Stowarzyszeniu Architektów Republiki Czech wymienić tylko członkostwa honorowe w:

- Królewskim Instytucie Architektów Szkocji,
- Instytucie Architektów Amerykańskich,
- Królewskim Instytucie Architektów Brytyjskich,
- Stowarzyszeniu Architektów Niemiec,
- Niemieckim Stowarzyszeniu Werkbund w Berlinie,
- Rosyjskiej Akademii Architektury i Budownictwa,
- Akademii Nauk Republiki Czeskiej,
- Akademii Sztuki w Berlinie, gdzie w latach 1997-2006 pełnił funkcję wicedyrektora sekcji architektonicznej,
- Radach: Naukowej i Wydawniczej czasopism Casabella i Lotus International w Mediolanie,
- Czeskiej Sekcji DOCOMOMO – organizacji dokumentacji i badań naukowych architektury modernizmu; jako jej założyciel i prezydent,
- Towarzystwie Adolfa Loosa w Wiedniu,
- Międzynarodowej Konfederacji Muzeów Architektonicznych; jako jej Sekretarz Generalny,
- Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków i Miejsc Historycznych ICOMOS.

Ta długa lista stowarzyszeń i organizacji to najlepsze potwierdzenie aprobaty dla wiedzy Pana Profesora i egzemplifikacja tego, jakie oczekiwania tych formacji zaspakajał Pan Profesor i co stawało się powodem zapraszania Go do grona najlepszych oraz najbardziej zasłużonych ich członków.

Po maturze z 1965 roku w liceum w Olomoucu-Hejčynie, w roku 1972 Profesor Šlapeta uzyskuje dyplom z architektury na Politechnice Czeskiej w Pradze (CVUT), wykonując projekt dyplomowy pod opieką profesorów Paroubka, Čermáka i Štursa.

Pracę zawodową rozpoczyna w roku 1972 od dwuletniej praktyki projektowej w państwowym biurze projektowym Ostravan w Ostrawie, a przez kolejnych sześć lat odbywa studia doktoranckie w Instytucie Teorii Wydziału Architektury Politechniki Czeskiej (CVUT) w Pradze zwieńczone opóźnioną z powodów politycznych do roku 1986 obroną pracy doktorskiej.

W latach 1972-1973 pełni funkcję Architekta Ostrawy, a w latach 1973–1991 szefuje też działowi architektury Narodowego Muzeum Technologii w Pradze. Na ten okres przypada również projektowa twórczość Pana Profesora, który jest autorem szeregu budynków w Ostrawie, Koprivnicach, Voznicach k/Pragi, katolickiego kościoła w Pradze-Zbrastawiu i budynków w Tavikovicach koło Znojma.

Rozpoczynając karierę naukową w latach 1986–1987 pracuje jako wykładowca wizytujący na Politechnice Berlińskiej (tu współpracuje z prof. Otto Steidlerem) i na Politechnice Wiedeńskiej (współpracując z prof. Antonem Schweighoferem). Rok 1990 jest momentem uzyskania przez Pana Profesora tytułu docenta potwierdzonego habilitacją za pracę „The Brno Functionalists“ i przyznaniem Mu w roku 1992 tytułem profesorskim.

Profesor Vladimír Šlapeta to nie tylko Dziekan Wydziału Architektury Politechniki Czeskiej w Pradze - funkcję tę pełnił w latach 1991-1997 i 2003-2006 oraz Dziekan Wydziału Architektury Politechniki w Brnie z lat 2006-2010, ale również współautor Karty Edukacji Architektonicznej UIA/UNESCO z roku 1996 i członek Komitetu Edukacji Architektonicznej UIA/UNESCO w latach 2000-2021, ale też wybitny dydaktyk, czego najlepszym potwierdzeniem jest długa lista uczelni, na których był wykładowcą.

Oprócz czeskiego posiada niezwykle bogate doświadczenie pracy za granicą, by wymienić tylko placówki, na których wygłaszał cykle wykładów:

- Niemiecką Centralę Wymiany Akademickiej, dla której pracował w: Politechnice Brandenburskiej w Cottbus, Centralnym Instytucie Historii Sztuki w Monachium, Instytucie Studiów Zaawansowanych w Berlinie i Wyższej Szkole Architektury w Münster,
- Uniwersytet Techniczny w Delft ,
- Kanadyjskie Centrum Architektury w Montrealu,
- Stypendium Fulbrihta-Masaryka w Nowej Unii Cooper w Nowym Jorku,
- Muzeum Architektury we Wrocławiu,
- Uniwersytet w Ljubiljanie, ),
- Uniwersytet Techniczny w Tallinie,
- Federalny Uniwersytet Rio Grande do Sul w Porto Alegre.

Key-note speaker w ważnych debatach poświęconych architekturze w tym między innymi na Światowych Kongresach Architektury Międzynarodowej Unii Architektów: w Turynie w 2008 roku z wykładem „Brno-city of modernism“ i Tokyo w 2011 roku z wykładem „Czech Modernism and Japan“, czy w trakcie Dni Le Corbusier’a- w Chandigarh w 2014 roku.

Przekaz informacji o najważniejszych osiągnięciach architektonicznych to nie tylko opis ogromnego wkładu Pana Profesora Vladimíra Šlapety w budowanie powszechnej świadomości dotyczącej znaczenia jakości architektury dla społeczeństw, ale przede wszystkim forma budowania podstaw rozwoju osobniczego każdego z ludzi, na codzień stykającego się z architekturą i nas zawodowców podejmujących twórczość architektoniczną z coraz większą świadomością kulturowego dziedzictwa architektonicznego.

Autor i kurator około 30 wystaw architektonicznych, prezentowanych w wielu krajach europejskich i USA oraz znakomitych katalogów tych prezentacji, dotyczących architektów czeskich i oraz wielu artykułów opublikowanych w 23 językach w czasopiśmie branżowych. Tu na szczególną uwagę zasługują zeszyty specjalne wiodących czasopism architektonicznych poświęcone architekturze Czech i krajów Europy Środkowo-wschodniej.

Z kolei blisko 40 autorskich monografii Profesora Vladimíra Šlapety poświęconych architekturze to książki napisane z pasją i budujące związek czytelnika z problematyką architektoniczną, niezależnie od stopnia jego przygotowania do rozumienia architektury, zatem będące jej promocją i metodą wprost prowadzącą do postrzegania architektury jako ważnej części kultury powszechnej:

Wiedza ujawniona w całości publicystycznej aktywności Pana Profesora Vladimíra Šlapety była i jest źródłem widzenia w Nim wielkiego znawcy architektury i w konsekwencji tego do czynienia Go ekspertem - jak chociażby w Komitecie Doradczym nominującym obiekty do umieszczenia ich na liście UNESCO Światowego Dziedzictwa Kultury, rad naukowych muzeów architektury z polskim przykładem Muzeum Architektury we Wrocławiu, czy Komisji

Architektonicznych kilku miast europejskich i wreszcie jurorem wielu krajowych i międzynarodowych, w tym polskich, konkursów architektonicznych.

O wielkim uznaniu dla wiedzy Pana Profesora Vladimíra Šlapety świadczą również przynane Mu nagrody i medale. Jest On między innymi lauretem:

- Nagrody Artystycznej Berlina,
- Architektonicznej Nagrody Miasta Brna,
- Nagrody Głównej Triennale w Bukareszcie,
- Srebrnego Medalu Senatu Republiki Czeskiej,
- Grand Prix Stowarzyszenia Architektów Republiki Czeskiej za całokształt dokonań.

Szanowny Laureacie,

Izaak Newton, powiedział „Tylko dlatego widzimy daleko, że stoimy na ramionach olbrzymów“, dziś słowa te kieruję do Pana Profesora, my też – stojąc na Pana ramionach – będziemy się starali daleko widzieć w architekturze. Jest Pan dla nas intelektualnym Olbrzymem.

I za to dziękujemy Panu Profesorowi przyznając ten Medal.

Laudację przygotował: dr arch. Jerzy Grochulski, prof. PW